

PROIECTAREA COMUNICATIVĂ CA INSTRUMENT DE CERCETARE / COMMUNICATIVE PLANNING AS A RESEARCH TOOL

Anca Oana RUSU

Drd. arh. / Ph.Dc Arch.

arcstudio.ro@gmail.com

Rezumat

Proiectele, fie ele mici sau de mare anvergură, au întotdeauna două fețe. Fața luminoasă este cea care ar trebui să aducă după sine progresul și bunăstarea întregii comunități, dezvoltatori imobiliari și arhitecți fericiți, locuri de muncă și condiții mai bune de locuire. Fața întunecoasă, care există întotdeauna, dar despre care se preferă să nu se vorbească, are un impact negativ asupra comunităților și, într-un final, aduce după sine problemele spinoase cum ar fi sărăcia, segregarea, creșterea infracționalității, distrugerea patrimoniuului istoric, distrugerea mediului. Proiectarea comunicativă își propune să minimizeze aceste efecte nedorite și să propună soluții care duc la ameliorarea problemelor spinoase prin utilizarea comunicării, ajutând astfel toate părțile implicate într-un proiect să se înțeleagă reciproc. Eșecurile derivă, în cele mai multe cazuri, din lipsa de comunicare, iar pentru a maximiza eficiența proiectării arhitecturii trebuie să își exploreze abilitățile lor de a deveni comunicatori eficienți, cercetători și negociatori abili. Organizarea acțiunilor comunicative se bazează pe o serie de componente de cercetare: scanarea situației existente și a tendințelor comunității, identificarea valorilor și principiilor care se vor regăsi în proiect și vor servi ca repere pentru implementarea și verificarea rezultatelor proiectului, identificarea oportunităților și selectarea metodelor de lucru care trebuie să fie alese pe baza valorilor

Abstract

Every project, be it small or large, is always two-sided. The bright side is the one that should provide progress and welfare to the entire community, and generate satisfied developers and architects, as well as jobs and better living conditions. The dark side, the one that always exists, but everyone prefers not to speak about, has a negative impact on the communities and finally causes "wicked problems" like poverty, segregation, increased delinquency, destruction of historical sites, and environmental destruction. The communicative planning is aimed to minimize the undesirable effects and to propose the solutions that ultimately would contribute to the resolution of the "wicked problems" through communication, helping this way all the stakeholders to understand each other. In most of the cases, failures are the direct consequences of the lack of communication. Therefore, in order to maximize their planning efficiency, the architects should develop their skills and become effective communicators, researchers and proficient negotiators. The organization of communicative actions is based on several research components: scanning the current situation and community trends, identifying the values and principles that will be found in the project and will serve as guidelines for the implementation and verification of project results, identifying the opportunities, and selecting the working methods. These should be based on the collective values and expected results,

colective și a rezultatelor vizate, stabilirea cu claritate a așteptărilor și a angajamentelor, monitorizarea progresului bazată chiar pe factorii care au fost luați în considerare la începutul procesului de proiectare. Dacă sunt ignorate, problemele spinoase pot conduce la eșecul proiectului.

Cuvinte cheie: proiectare comunicativă, comunicare, probleme spinoase

Conform principiului acțiunii și reacțiunii enunțat de Isaac Newton¹, când un corp acționează asupra altui corp cu o forță (numită forță de acțiune), cel de-al doilea corp acționează și el asupra primului cu o forță (numită forță de reacțiune) de aceeași mărime și de aceeași direcție, dar de sens contrar. Astfel, orice acțiune a omului generează un efect care poate fi, în funcție de importanța acesteia, mai mic sau mai mare. Spre exemplu, orice construcție nou edificată poate duce, în cele mai multe cazuri, la dezechilibrarea unui întreg sistem sau la distrugerea a cel puțin unei verigi dintr-un lanț trofic. În aceste condiții, este necesar să se pună în balanță beneficiile și pierderile. Efectele negative se pot referi, pe de o parte, la generarea unui anumit grad de disconfort pentru sistemul existent, sau, pe de altă parte, pot fi foarte mari: proiecte care generează probleme foarte complexe, așa numitele „probleme spinoase” sau „wicked problems”²: creșterea sărăciei, a delinvenței, distrugerea patrimoniului construit sau a mediului înconjurător.

1 http://ro.wikipedia.org/wiki/Legile_lui_Newton#Principiul_al_III-lea_al_mecanicii

2 Dilemmas in a General Theory of Planning* HORST W. J. RITTEL Professor of the Science of Design, University of California, Berkeley MELVIN M. WEBBER Professor of City Planning, University of California, Berkeley; Policy Sciences 4 (1973), 155-169 © Elsevier Scientific Publishing Company, Amsterdam—Printed in Scotland; http://www.uctc.net/mwebber/Rittel+Webber+Dilemmas+General_Theory_of_Planning.pdf

by setting clear expectations and commitments, and monitoring progress considering the factors that were scanned at the beginning. If ignored, the “wicked problems” might eventually lead to the project failure.

Keywords: *communicative planning, communication, “wicked problems”*

According to the law of action-reaction stated by Isaac Newton, “if one object exerts a force (called action force) on a second object, then the second object simultaneously exerts a force (called reaction force) on the first object, and the two forces are equal and opposite”¹. Thus, every human action generates an effect that might be, depending on its importance, lower or higher. For example, in most cases, any newly built structure would disrupt an entire system or destruct at least one link of the food chain. Against this background, there is necessary to carefully analyze the benefits and losses of the project. The negative effects can range from a certain degree of discomfort upon the existing system to increasing poverty, delinquency, even destroying the built heritage or the environment. In other words, complex problems called “wicked problems” can occur².

1 http://ro.wikipedia.org/wiki/Legile_lui_Newton#Principiul_al_III-lea_al_mecanicii

2 Dilemmas in a General Theory of Planning* HORST W. J. RITTEL Professor of the Science of Design, University of California, Berkeley MELVIN M. WEBBER Professor of City Planning, University of California, Berkeley; Policy Sciences 4 (1973), 155-169 © Elsevier Scientific Publishing Company, Amsterdam—Printed in Scotland; http://www.uctc.net/mwebber/Rittel+Webber+Dilemmas+General_Theory_of_Planning.pdf

Conform lui Rittel și Weber o serie de probleme pot fi numite „spinoase” („wicked”) dacă au simultan zece caracteristici³:

1. Nu au o formulare unică. În căutarea formulării unei probleme se găsesc și indiciile în legătură cu rezolvarea acesteia, astfel găsirea parțială a soluțiilor s-ar putea produce în cadrul procesului de definire a problemei.
2. Nu pot fi rezolvate într-un mod unic. Întrucât, conform primei caracteristici, nu au o formulare unică, chiar dacă două sau mai multe probleme par asemănătoare, condițiile care le-au generat nu sunt identice, iar comunitățile în care au luat naștere sunt diferite, deci nu există o rezolvare comună.
3. Rezolvările problemelor spinoase nu sunt corecte sau incorecte, dar pot fi acceptabile cu sensul de „suficient de bune” sau inacceptabile cu sensul de „rele”. Conform celei de-a doua caracteristici, problemele spinoase nu au o rezolvare unică, astfel nu pot fi găsite criterii comune pentru a decide dacă problema este într-adevăr rezolvată. Din acest motiv obținerea unei soluții acceptabile poate fi o provocare. În cazul problemelor spinoase, găsirea unei soluții suficient de bune poate fi satisfăcătoare.
4. Soluțiile problemelor spinoase nu pot fi testate imediat. Întrucât descrierea problemelor asemănătoare nu este unică și orice intervenție are capacitatea de a modifica problema, nu se poate afirma imediat că soluția adoptată este cea reușită.

3 Capitolul 1, Dialogue Mapping: Building Shared Understanding of Wicked Problems, by Jeff Conklin, Ph.D., Wiley, October 2005. For more information see the CogNexus Institute website at <http://www.cognexus.org>. © 2001-2008 CogNexus Institute. Rev. Oct 2008; <http://cognexus.org/wp/wickedproblems.pdf>
Proiectele nereușite au la bază lipsa unei comunicări eficiente. Forester sugerează că, în scopul de a maximiza eficiența în proiectare, arhitecții trebuie să își exploreze abilitățile lor de a deveni comunicatori eficienți și negociatori. În baza acestui dialog, tema de proiectare și proiectul trebuie să fie consensuale.

According to Rittel and Weber, a number of problems can be called “wicked” if they have simultaneously ten characteristics:³

1. They do not have a unique formulation. While trying to define a problem, the clues to solve it can be found, so the process of defining a problem could help to find partial solutions to the problem itself.
2. They cannot be solved in a unique way. Since, consistent with the first characteristics, they do not have a unique formulation, even if two or more problems seem similar, the conditions that generated them are not identical, and communities where they are born are different, so there is not a similar solution.
3. Solutions for “wicked problems” are not correct or incorrect, but may be acceptable in the sense of “good enough” or unacceptable in terms of “bad”. According to the second feature, there is no unique solution for the “wicked problems”, so that there are not similar criteria to decide if the problem was really solved. This is why getting an acceptable solution can be a challenge. In case of “wicked problems”, finding a good enough solution can be satisfactory.
4. Solutions for “wicked problems” cannot be immediately tested. Since the description of similar problems is not unique and any intervention has the ability to change the problem, it cannot be said immediately that the solution adopted was the successful one.

3 Chapter 1, Dialogue Mapping: Building Shared Understanding of wicked problems, by Jeff Conklin, Ph.D., Wiley, October 2005. For more information see the CogNexus Institute website at <http://www.cognexus.org>. © 2001-2008 CogNexus Institute. Rev. Oct 2008

5. Fiecare acțiune sau soluție implementată poate produce o serie de alte consecințe a căror devenire în timp nu poate fi predictibilă.

6. Problemele spinoase asemănătoare nu au set comun de rezolvări posibile. Condițiile în care apar aceste probleme sunt diferite, iar părțile interesate implicate în rezolvarea problemei și agenții care pot produce schimbarea vor propune soluții acceptabile diferite.

7. Fiecare problemă spinoasă este unică. Fiecare problemă specifică nu beneficiază de soluții care pot fi adoptate *a priori*.

8. Fiecare problemă spinoasă poate fi considerată o rezultată sau un semn specific al unei alte probleme. Problemele spinoase sunt strâns legate de un grup de alte probleme și constrângeri care își schimbă forma și manifestările în timp și care pot genera la rândul lor alte grupuri de probleme, care sunt la rândul lor unice.

9. Cauzele unei probleme spinoase pot fi explicate în moduri diferite. Părțile interesate implicate în găsirea soluțiilor vor avea idei diferite și dinamice în timp în legătură cu problema, cu cauzele ei și cu rezolvările posibile.

10. Arhitectul care se confrunta cu o problemă spinoasă nu are voie să greșească. Greșelile arhitectului pot genera suferință umană, de aceea acesta trebuie să abordeze problema cu foarte mare atenție.

Ignorarea problemelor spinoase poate anunța neresușita unui proiect. Proiectarea comunicativă este aceea care, prin utilizarea unui întreg set de tehnici de comunicare, de colectare a datelor și de interpretare a acestora poate facilita, prin utilizarea comunicării, înțelegerea părților interesate implicate într-un proiect care are ca scop rezolvarea unei probleme spinoase.

5. Every action or implemented solution can produce a number of other consequences, whose transformation in time cannot be predictable.

6. Similar "wicked problems" do not have a shared set of possible solutions. The conditions under these problems arise are different, the stakeholders engaged in solving the problem and the agents of change will propose different acceptable solutions.

7. Every wicked problem is unique. Each specific problem does not benefit from solutions that can be a priori adopted.

8. Every wicked problem can be considered a specific result or a sign of another problem. "wicked problems" are closely related to a group of other problems and constraints that change shape and manifestations in time, which may in turn generate other groups of problems that are also unique.

9. The causes of a wicked problem can be explained in different ways. Stakeholders engaged in finding solutions will have different and dynamic ideas about the problem, its causes and possible resolutions.

10. The architect faced with a wicked problem is not allowed to make mistakes. The architect's mistakes can lead to human suffering, so the architect must address this issue very carefully.

Ignoring the "wicked problems" can forecast a project failure. By using a full set of communication, data collection and interpretation techniques, the communicative planning can facilitate, through communication, the understanding of the stakeholders engaged in a project aiming to solve a wicked problem.

Proiectarea comunicativă este un instrument de proiectare și de cercetare⁴. Scopul teoriei proiectării comunicative este acela de a stabili practici eficiente care pot minimiza distorsiunile și care permit comunicării raționale să determine rezultatele deciziilor. Proiectarea comunicativă nu poate găsi singură răspunsul la toate problemele. Proiectarea comunicativă tinde să se concentreze în special asupra comunicării și poate să ignore restul interacțiunilor care au precedat aceste probleme. Concentrarea pe procesele de comunicare o face să devină un instrument foarte important de cercetare. Orice informație considerată importantă în legătură cu: contextul economic, social, politic sau cultural; relațiile interumane; tendințele și așteptările comunității; obstacole și soluții posibile în legătură cu o anumită problemă se poate obține doar în baza proceselor comunicative.

Forester considera că datele importante despre metodele de proiectare trebuie să se regăsească în zona furnizării de informații, de tehnici obiective și în zona negocierii legitimității. Rezultatele trebuie să se bazeze pe consensul dintre părțile implicate în proiect. Astfel, toate deciziile legate de un anumit proiect se numesc proiectare comunicativă. Proiectarea comunicativă presupune o serie de acorduri între proiectant, beneficiari, părți interesate implicate și agenți care pot produce schimbarea. Astfel, dacă scopul cercetării este aflarea și măsurarea modului în care o serie de construcții împreună cu toate procesele care sunt asociate apariției acestora pot ajuta la rezolvarea unei probleme spinoase, este necesar să utilizăm proiectarea comunicativă ca instrument de cercetare.

The communicative planning is a tool for design and research⁴. The communicative planning theory is aimed to establish effective practices that can minimize the distortions and allow the rational communication to determine the outcomes of the decisions. The communicative design alone cannot find the answer to all the problems. The communicative design tends to focus mainly on communication and might ignore the rest of interactions that preceded these problems. Focusing on communication processes makes the communicative planning to become a very important research tool. Any information that is considered important in relation to the economic, social, political or cultural context; human relationships; trends and expectations of the community; obstacles and possible solutions in connection with a particular problem, can be achieved only based on communicative processes.

Forester considered that important data about the design methods should be reflected in the area of providing information, techniques and objectives, and legitimacy negotiation. The results should be based on the consensus of the parties involved in the project. Thus, all decisions related to a particular project are called communicative planning. The communicative planning requires a range of agreements between the designer, beneficiaries, stakeholders and agencies involved in the project that can produce change. Consequently, if the purpose of the research is finding and measuring how a series of buildings, together with all the processes that are associated with their emergence can help solve a wicked problem, it is necessary to use communicative planning as a research tool.

⁴ Niculae, Lorin Constantin, *Arhipera_Aritectura socială participativă*, teză de doctorat, p. 6, 143, 160, 165-167, 178, 195, 212

⁴ Niculae, Lorin Constantin, *Arhipera_Aritectura socială participativă*, PhD Thesis, p. 6, 143, 160, 165-167, 178, 195, 212

„Teoria proiectării comunicative este o întreprindere deschisă și participativă care implică o gamă largă de grupuri afectate ghidate de un proces de construire consensuală conceput pentru a aborda principiile unui discurs etic” (Sager, 1994). În urma unui dialog autentic se pot elimina distorsiunile, iar proiectarea poate deveni un model de promovare a democrației. Dialogul autentic poate avea loc în condițiile în care limbajul este simplu, decriptat, și comunicarea este facilă simultan pentru toate părțile interesate din cadrul unui proiect și pentru agenții care pot produce schimbare. În plus, utilizarea unui limbaj simplu în cadrul proceselor comunicative poate facilita înțelegerea problemei și descoperirea de soluții. Albert Einstein afirma: „Dacă nu poți explica ceva într-un mod simplu, înseamnă că nu știi suficient despre acel lucru. Nu ai înțeles cu adevărat ceva dacă nu poți să-i explici bunicii tale.”

Organizarea acțiunilor comunicative se bazează pe o serie de componente de cercetare:

1. Scanarea situației existente. Dialogul dintre părțile interesate trebuie inițiat înainte de începerea oricărei acțiuni de proiectare, întrucât proiectarea trebuie să ia în considerare mai mulți factori: tendințele comunității, schimbările sociale, economice și culturale, gradul de încredere și de cooperare dintre părțile interesate, rezultatul acțiunilor deja efectuate, gradul de comunicare dintre membrii comunității.

2. Identificarea valorilor și principiilor. Toate părțile interesate vor dori să regăsească în proiect setul propriu de valori și principii, dar acest lucru este foarte puțin posibil cu cât numărul grupurilor implicate în desfășurarea procesului de proiectare este mai mare. De aceea, este important ca părțile interesate să ajungă la o înțelegere înaintea începerii procesului

“The theory of communicative design is an open and participatory enterprise involving a wide range of affected groups guided by a consensus-building process designed to address the principles of ethical discourse” (Sager, 1994). Following an authentic dialogue, the distortion can be eliminated and the design may become a model for promoting democracy. The genuine dialogue can take place as long as the language is simple, decripted, and communication is simultaneously easy for all the interested parties involved in a project and for the agents who can produce change. In addition, the use of simple language in the communicative processes may facilitate the understanding of the problem and finding solutions. Albert Einstein said “If you can’t explain something simply, you don’t know enough about it. You do not really understand something, unless you can explain it to your grandmother.”

Organization of communicative actions is based on a number of research components:

1. Scanning the existing situation. *The dialogue between the stakeholders must be initiated before starting any design action, because the design has to consider several factors: community trends; social, economic and cultural changes; level of trust and cooperation between stakeholders; the result of already performed actions; the level of communication between the community members.*

2. Identifying values and principles. *All stakeholders in the project will want to enforce their own set of values and principles, but this is the less possible the higher is the number of groups involved in the process. Therefore, it is important for stakeholders to reach an agreement before starting the design process, and the communicative process must be directed towards this end. Some of the stakeholders will be pleased only to participate to*

de proiectare, iar procesul comunicativ trebuie dirijat către acest scop. O parte dintre cei interesați vor fi mulțumiți cu efortul de comunicare din timpul sesiunilor comunicative organizate anterior sau în timpul procesului de proiectare, dar altă parte va dori să se implice în mod direct în găsirea de soluții și în luarea deciziilor. Valorile și principiile identificate în timpul procesului comunicativ vor servi și ca repere pentru implementarea și verificarea rezultatelor proiectului. Scopul final este ca tema de proiectare și proiectul să fie consensuale.

3. Identificarea oportunităților și selectarea metodelor de lucru. Metodele comunicative trebuie alese în concordanță cu valorile colective, rezultatele vizate, capacitatea și interesul comunității de a participa la sesiunile comunicative. În cazul unui număr mare de grupuri, rezultatele optime pot fi obținute prin intermediul întâlnirilor publice deschise, prin organizarea de grupuri de lucru care se concentrează pe probleme sau teme specifice sau prin sesiuni de comunicări.

4. Stabilirea cu claritate a așteptărilor și a angajamentelor. Toate părțile implicate pot avea așteptări privind procesul de proiectare, rolurile celorlalte părți, durata, fazele de proiectare, nivelul de comunicare și rezultatele. O bună colaborare va fi asigurată doar de clarificarea așteptărilor. Limbajul comun este cel care oferă premisele consensului, iar acesta trebuie construit. Limbajul comun furnizează înțelegerea reciprocă și susține gândirea critică (Habermas; 1987: 119), necesare obținerii de *feed-back*.

5. Monitorizarea progresului. Eforturile de proiectare comunicativă vor suferi transformări pe parcursul implementării procesului colaborativ, în special datorită eforturilor cumulative. Vor putea fi identifica-

the communicative sessions organized before or during the design process, but others will want to be involved directly in finding solutions and the decision-making process. The values and principles identified during the communicative process will serve as benchmarks for implementation and verification of the project results. The ultimate goal is the theme and the design to be consensual.

3. Identifying opportunities and selecting working methods. *The communicative methods must be chosen according to: collective values, expected results, capacity and interest of the community to participate in communicative sessions. In case of a large number of groups, the best results can be obtained through open public meetings, working groups focused on specific topics or issues, and communication sessions.*

4. Establishing clear expectations and commitments. *All stakeholders can have expectations about the design process, roles of the other parties, duration, design, level of communication, and results. A good co-operation will be provided only after the expectations were clarified. The common language is the one that offers the premises of consensus, and it should be built. The common language provides mutual understanding and supports critical thinking (Habermas, 1987: 119) required to obtain feedback.*

5. Monitoring progress. *The communicative design efforts will change during the implementation process, mainly due to cumulative collaborative efforts. This way, more resources playing a role in solving problems can be identified, and the relations will expand. Monitoring process has as indicators exactly the factors that were identified at the beginning of the design process: current situation, context, relationships, ability to co-operate, clarifying expectations, effectiveness of the*

te mai multe resurse cu rol în rezolvarea problemelor, iar relațiile se vor extinde. Monitorizarea are ca indicatori chiar factorii care au fost identificați la începutul procesului de proiectare: situația existentă, contextul, relațiile, capacitatea de colaborare, clarificarea așteptărilor, eficacitatea metodelor alese cu scopul de a obține rezultate măsurabile privind proiectarea, găsirea soluțiilor și creșterea pe termen lung a relațiilor de colaborare dintre membrii comunității.

Aceste componente de cercetare dau indicații despre importanța utilizării proiectării comunicative ca instrument de cercetare, mai ales în cazul în care se caută soluții pentru construirea comunitară.

Am precizat că orice edificiu, indiferent de anvergură lui, dă naștere la valuri de schimbări. În acest sens, dialogul dintre toți factorii interesați ar trebui să fie obligatoriu, în scopul de a reda arhitecturii și urbanismului latura lor democratică⁵.

chosen methods in order to achieve measurable results in the design, finding solutions and long term growth collaborative relationships between the community members.

The research component gives an indication of the importance of using communicative planning as a tool for research, especially if solutions are sought to build community.

I specified that any building, regardless of scale, give birth to waves of change. In this case, the dialogue between all stakeholders should be mandatory in order to restore the democratic aspect of the architecture and urban planning⁵.

5 Conform noii Carte de la Atena 2003, „Este vorba totodată de un proces politic pentru a atinge echilibrul între toate interesele implicate, publice și private, cu scopul de a permite arbitrajul necesar în conflictele de interese care apar între diferitele cerințe de amenajare și programele de dezvoltare. Aceasta relevă importanța rolului jucat de urbanist ca mediator. Cunoștințele urbanistului în materie de mediere și de negociere vor deveni din ce în ce mai importante în prezent și în viitor.” Astfel, „Urbanistul consilier strategic și mediator se angajează: [...] Să faciliteze participarea publică reală și angajamentul între autoritățile locale, factorii de decizie, responsabili economici și cetățeni în scopul coordonării dezvoltării și asigurării continuității și coeziunii spațiale; Să coordoneze și să organizeze colaborarea între toate părțile implicate în scopul de a găsi un consens și pentru a rezolva conflictele prin deciziile pe care le pregătesc pentru autoritățile competente; Să se angajeze în asigurarea unui înalt nivel de comunicare pentru a permite cunoașterea și înțelegerea între viitorii utilizatori.”

5 According to the new Athens Charter, 2003: “This is also a political process to achieve balance between all the interests involved, both public and private, in order to allow the arbitration required in conflicts of interest between different requirements planning and development programs . This reveals the important role played by the planner as mediator. Planner knowledge in the field of mediation and negotiation will become increasingly important now and in the future.” Thus, “The planner as strategic advisor and mediator undertake: [...] To facilitate public participation and real engagement between local authorities, policy makers, business leaders and citizens in order to coordinate development and ensure continuity and spatial cohesion; To coordinate and organize cooperation between all parties in order to find a consensus and to resolve conflicts through the decisions they prepare for the competent authorities; To commit to provide a high level of communication to enable knowledge and understanding between the prospective users.”

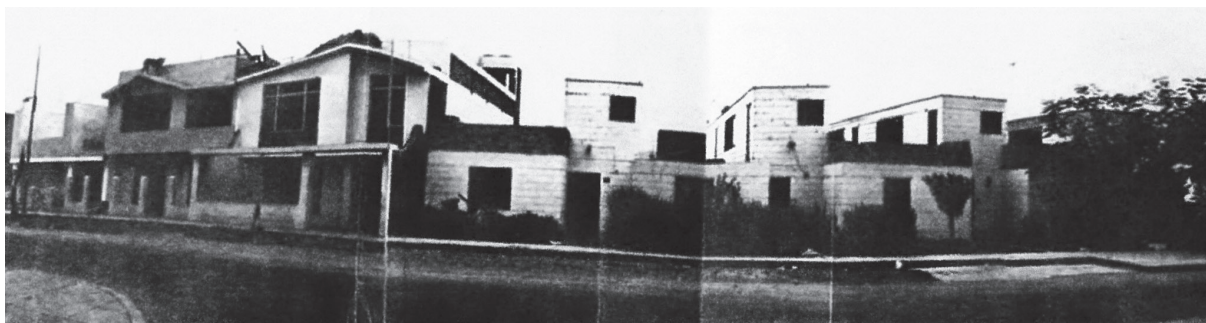
STUDII DE CAZ / CASE STUDIES

1

PREVI, proiect experimental de locuințe / *PREVI, experimental housing project*

Autori / Authors

Peter LAND, James STIRLING, Aldo van EYCK, Kiyonori KIKUTAKE, Fumihiko MAKI, Kisho KUROKAWA, Charles CORREA, Christopher ALEXANDER, CANDILIS, JOSIC, WOODS, Knud SVENSSONS, José Luis IÑIGUEZ DE OZOÑO, Antonio VÁZQUEZ DE CASTRO, Atelier 5, Herbert OHL

Ansamblul în starea inițială, Kikutake Maki & Kurokawa, 1969

Ansamblul după renovarea urbană & restaurare /
The residential complex after urban renovation & restoration,
1985

Modificări și adăugarea de etaje de către proprietari /
Modifications and adding of floors by home owners, 2003

Fig. 1, 2. Previ, Perú, 1969

Sursa / *Source:* iqbalaalam.files.wordpress.com/2013/02/pr50al.jpg

Previ este un cartier experimental colectiv⁶ proiectat de o generație de arhitecți avangardiști cu experiență solidă în proiectarea de locuințe sociale, în partea de nord a orașului Lima. Acest cartier cu termeni proprii de creștere predefiniți ar fi putut schimba fața orașelor în curs de dezvoltare. După 45 de ani rezidenții se simt norocoși că locuiesc acolo. Arhitecții au fost impresionați de „barriadas” și de creșterea lor ingenioasă, astfel că le-au folosit, concepând acest cartier ca o versiune oficială a acestora. Chiar Christopher Alexander a locuit într-o barriada timp de două săptămâni înainte de a-și concepe proiectul, timp în care a analizat modul de viață al peruvienilor și a comunicat cu ei. Astfel, a studiat modul de locuire, modul în care locuitorii se raportează la propria locuință și care sunt așteptările fiecăruia în legătură cu propria casă. Rezultatul studiului s-a materializat într-un proiect care prevede multe nișe, camere care nu sunt închise cu pereți. Arhitecții au înțeles că viitorii rezidenți peruvieni își vor compartimenta camerele utilizând perdele. În urma studiului, Aldo van Eyck a aflat că femeile sunt inima casei și astfel a plasat bucătăria în centrul planului. Studiul a ținut seama și de regula existentă în America Latină care cere ca locuințele să fie construite astfel încât să permită ulterior extinderea și adaptarea. Astfel, deși cartierul nu a fost rezultatul unui proces de cercetare, proiectarea a utilizat tehnici comunicative, iar proiectul rezultat poate fi considerat un succes.

Previ is an experimental collective neighbourhood⁶, designed by a generation of avant-garde architects with a very good experience in designing social housing. Thus, a district has increased in the north of the city Lima, that had its own predefined terms of growth, where the residents feel lucky to live after 45 years, and which could change the face of the growing cities. The architects were impressed by “barriadas” and their ingenious increasing, and so Previ was designed as an official version of them. Christopher Alexander lived in a barriada two weeks before designing the project, having the opportunity to study the lives of Peruvians and communicate with them. He studied how people used to live, which way they related to their own home and which expectations did everyone have in relation to his own house. His study has resulted in a project with many niches in which the rooms are not enclosed by walls. He understood that future residents will divide the rooms using curtains. In the study, Aldo van Eyck found that women are the heart of the house and, thus, he placed the kitchen in the center of the plan. The study took into account the existing rule in Latin America that requires homes to be built in order to allow further expansion and adaptation. Thus, although the district was not the result of a research process, the communicative design techniques were used and the result was a project which we can call a success.

⁶ Niculae, Lorin Constantin, *Arhipera_Aritectura socială participativă*, teză de doctorat, p. 93-94, 100, 110, 115, 154, 170, 250-254

⁶ Niculae, Lorin Constantin PhD. Arch.: Arhipera _ Arhitectura sociala participativa, PhD Thesis, p. 93-94, 100, 110, 115, 154, 170, 250-254

Autori / Authors

Ralph ERSKINE, Vernon GRACIE

Fig. 3. Byker Wall.

Sursa / Source: arhitectuul.com/architecture/view_image/byker-wall/673

Fără a fi un proiect de cercetare, acest proiect pune accentul pe comunicarea cu cetățenii și pe implicarea acestor în luarea deciziilor în probleme care îi privesc direct, comunicarea fiind considerată foarte importantă de către autori.

Ralph Erskine și-a organizat biroul de proiectare în clădirea fostului crematoriu și a inițiat procesul comunicativ încurajând cetățenii să își spună opiniile în cadrul ședințelor de proiectare pe care le organiza⁷. A utilizat comunicarea pentru a studia condițiile în care putea îmbunătăți calitatea vieții docherilor, păstrând în același timp caracterul existent. Nu a pus accent pe înlocuirea unui mod de viață precar (materiale, igienă etc.) cu unul net superior. Arhitectul a utilizat panta naturală a terenului pentru a proteja amplasamentul de intemperiiile dinspre nord și de zgomotul provenit de la autostradă și metrou și a deschis ansamblul către sud⁸. Prin încurajarea rezidenților să comunice și să-și exprime opiniile, arhitectul a aflat care erau aspectele pe care ei le considerau importante în legătură cu viitorul comunității: vandalism, radiatoare care curg, locuri de joacă și case noi. A aflat că pentru ei legăturile preexistente dintre familii sunt foarte importante și astfel, pentru a nu le altera, arhitectul a proiectat verande și cursive. Designul rezultat în urma studiului având la bază comunicarea încurajează comportamentele rezidenților prin furnizarea de elemente unice cu utilizări specifice cum ar fi balcoanele pentru întâlniri, locuri de joacă pentru copii și grădini (Janet Square).

Without being a research project, this project focuses on communication with citizens and their direct involvement in the decision-making process on matters of concern for them were considered very important by the authors.

Ralph Erskine has arranged its own design office in the former building of crematorium and he has initiated the communicative process by encouraging citizens to express their opinions during the design meetings which he was organizing⁷. He used communication to study the conditions that could improve the quality of the dockers' life, keeping the current feature. He was not focused on replacing the precarious living conditions and hygiene materials with superior ones. The architect used the natural slope of the land to protect the site from the weather and the noise made by the highway and subway to the north, and opened the assembly to the south⁸. By encouraging residents to communicate and express their views, he learned what issues were important for them and the future of the community, like vandalism, leaking radiators, playgrounds and new homes. He found that the links existing between families were very important to them. Therefore, in order to keep them unaltered, the architect designed verandas. The design resulted from the study using communication encourages the behaviors of the residents by providing unique items with specific use, such as balconies for meetings, children playgrounds and gardens (Janet Square).

⁷ Niculae, Lorin Constantin, *Arhipera _ Arhitectura socială participativă*, teza de doctorat, p. 97, 116, 125, 154, 262-264

⁸ Ibidem

⁷ Niculae, Lorin Constantin PhD. Arch.: *Arhipera _ Arhitectura sociala participativa*, PhD Thesis, p.97, 116, 125, 154, 262-264

⁸ Ibidem

3

HOME-FOR-ALL IN IWATE

Autor / Author

Toyo ITO

Colaboratori / Collaborators:

Kumiko INUI, Sou FUJIMOTO, Akihisa HIRATA

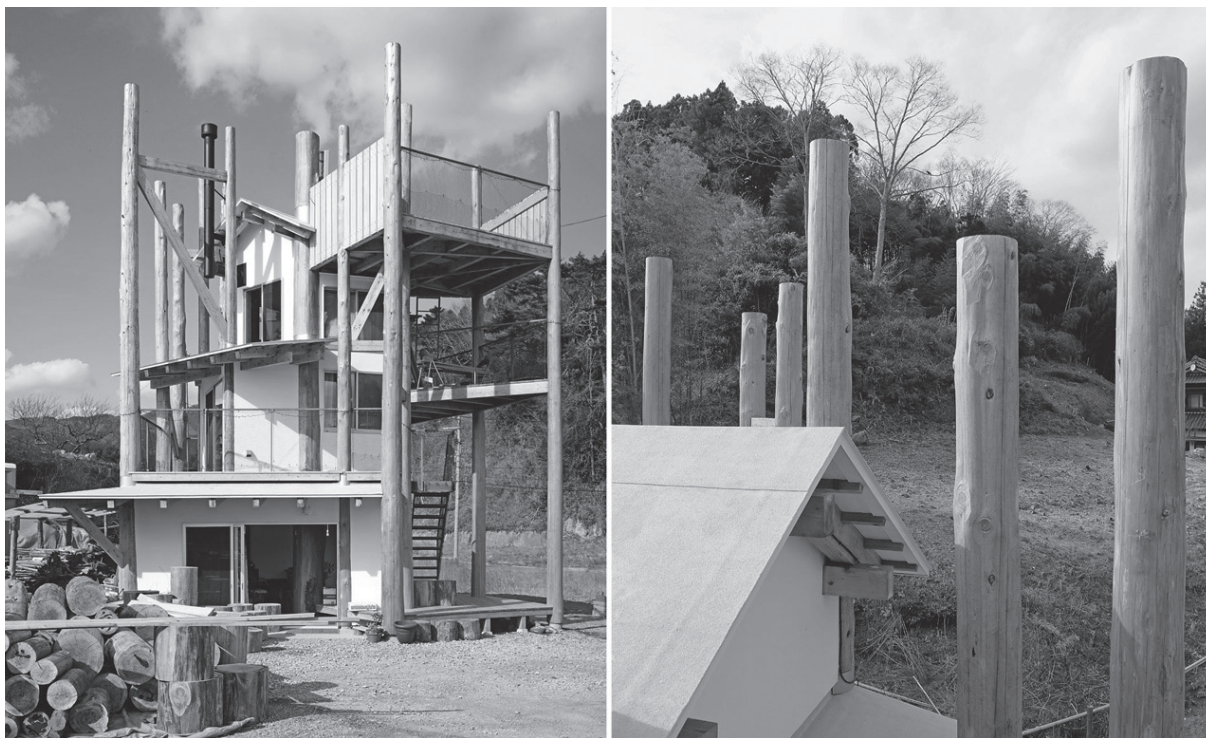

Fig. 4. Home-for-all in Iwate.

Sursa / Source: http://www.domusweb.it/en/architecture/2013/06/17/rebuilding_communities.html

Proiectul a apărut în urma nevoii cu statut de urgență a comunității de a avea un loc unde să se poată reface în urma tsunami-ului. Proiectul Home-for-all, devenit un simbol care păstrează amintirile dezastrului, a fost inițiat de către un ONG angajat în căutarea unei metode de a reface locuințele distruse. Procesul de refacere se dorea a fi unul „de jos în sus”. S-a evitat utilizarea proiectelor standardizate pe care le puneau guvernul la dispoziție. Proiectul a avut ca obiectiv crearea unei legături directe între arhitecții independenți și comunitățile afectate. Reconstruirea caselor trebuia să se facă în urma unui proces comunicativ între arhitecții și membrii comunității nou create. Proiectul Home-for-all a dus însă la construirea unui centru comunitar cu rolul de incubator de procese comunicative. Proiectul a luat în calcul valorile culturii japoneze legate de relația interior-exterior și reflectă o nouă poziție socială a arhitectului dispus să coboare „în stradă”. Procesul comunicativ a fost descoperit pe parcursul desfășurării proiectului. Arhitecții au început să utilizeze procesele comunicative pentru a afla cum trebuie reconstruite casele și pentru a învăța mai multe despre comunitatea nou formată, despre valorile care trebuie să se regăsească în fiecare proiect în parte. Pentru că nu au fost utilizate proiectele sugerate de guvern, nu a existat acces la fondurile publice de reconstrucție. Totuși, proiectele construite după ce au fost găsite finanțări modeste au avut mai mult succes decât ofertele oficiale, mult mai bine susținute financiar.

The project arose from the need of the community, formed in extraordinary circumstances, to have a place for recovering from tsunami. The Project Home-for-all, which became a symbol of keeping memories of the disaster, was initiated by an NGO that was searching for ways to rebuild the destroyed homes. The recovery process was meant to be a “bottom up” process, and the standardized projects that the government proposed were avoided. The project aimed to create a direct link between independent architects and communities affected. Rebuilding houses had to be done following a communicative process between architects and newly created community members. But the Project Home-for-all led to the construction of a community center with the role of incubator for communicative processes. The project reflects a new social position of the architect willing to go “down the street”. The project took into account the values of Japanese culture related to indoor-outdoor relationship. The communicative process was discovered during the project development. Architects began using communicative processes to learn how to rebuild homes and to learn more about the newly formed community, about the values that should be found in every project. The projects that didn’t follow the government suggestions haven’t benefited from the public funds for reconstruction. However, the projects built with modest funding have been more successful than formal offers financially supported by the government.

Autor / Author

Asociația Arhipera, Fundația pentru o Societate Deschisă /
Arhipera Association, Open Society Foundation

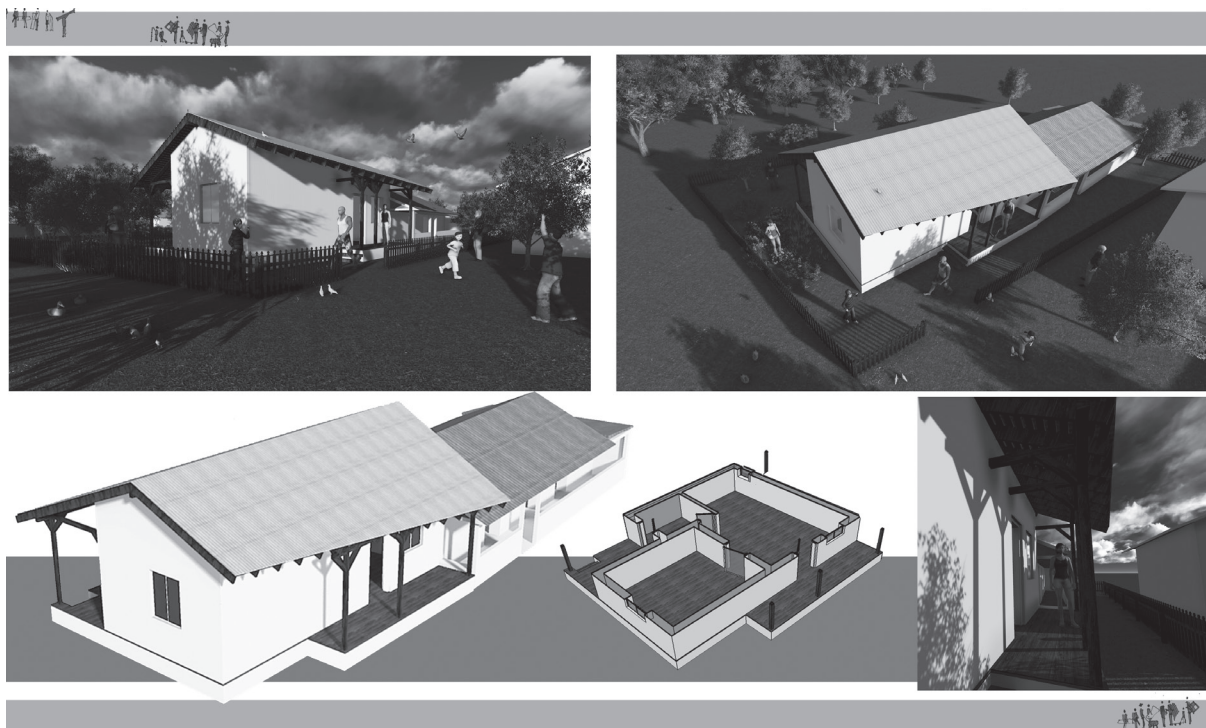

Fig. 5. Casa Familiei Tara, Belciugatele. Un proiect SIASPA și Asociația Arhipera /
Tara Residence, Belciugatele. A SIASPA and Arhipera Association Project.

Colectiv de proiectare / *Design team:*

studenții arhitecți: Andrei Coman, Ioana Enache, Daniel Georgiță, Carina Panculescu; student ing. Nicoleta Rusu

Îndrumător / *Coordinator:* drd. arh. / *PhD Arch.* Anca Oana Rusu,

Director proiect / *Project Coordinator:* dr. arh. / *PhD. Arch.* Lorin Constantin Niculae

Este un proiect de mici dimensiuni care își propune să rezolve o problemă locală, să fie o mână de ajutor întinsă unei comunități foarte mici pentru a ieși din sărăcie severă. Aceste proiecte mici care pun în legătură arhitecții, studenții arhitecți, beneficiarii, comunitatea locală și autoritățile urmăresc transformarea notabilă a întregii comunități. Comunitățile locale înțeleg ce potențial creator poate avea o inițiativă externă, iar arhitecții învață cum pot ajuta oamenii în mod real, oferindu-le acestora exact ceea ce le trebuie, în speță locuințe care au potențial de dezvoltare după necesități și care nu depășesc capacitatea beneficiarilor de a le întreține. În plus, beneficiarii obțin niște spații croite după nevoile lor, niște case care relevă specificul și identitatea fiecărei familii în parte. În acest scop s-a utilizat proiectarea comunicativă și participativă. Familiile beneficiare au fost alese de către comunitate în urma unor ședințe de lucru în care părțile interesate și-au exprimat punctele de vedere, dar și în baza unor punctaje stabilite de către specialiști. În urma ședințelor de lucru s-a stabilit nivelul de implicare a autorităților locale care au pus la dispoziție terenul și au pus beneficiarii în posesie. S-au studiat condițiile în care trăiesc familiile, care este numărul membrilor, care este potențialul de creștere și de dezvoltare, care sunt valorile comune și cum înțeleg locuirea.

S-a stabilit astfel tema de proiectare. Proiectul a fost explicat într-un limbaj simplu și facil, luându-se în calcul că majoritatea beneficiarilor nu absolviseră școala primară. Beneficiarii au fost încurajați să-și expună punctul de vedere, să-și exprime nelămuririle și temerile, astfel încât proiectul și așteptările să poată fi clarificate.

În urma școlilor de vară din 2013 și 2014 studenții SIAS-PA (Școala de Arhitectură Socială Participativă Arhipera, un proiect al Asociației Arhipera și al Fundației pentru o Societate Deschisă), voluntarii Arhipera și membrii comunității au proiectat și construit participativ și comunicativ trei case. Rezultatul vizibil a fost acela că acea mână de ajutor a schimbat cu adevărat viața și perspectivele comunității.

This is a small project that aims to solve a local problem, by helping a very small community to get out of severe poverty. These small projects that gather architects, students, customers, local communities and authorities, have the capacity to generate a notable transformation of the entire community. The local communities have the opportunity to understand the creative potential an external initiative can have, and the architects learn how they can effectively help people, giving them exactly what they need, in this case houses that have their own potential for development and do not exceed the capacity of the beneficiaries to maintain them. In addition, the beneficiaries procure some spaces suitable to their needs, which reveal specific case and each family identity. For this purpose the communicative and participatory design was used. The beneficiary families were chosen by the community as a result of working sessions in which interested parties expressed their views, but also on the basis of scores set by specialists. After the sessions, the level of local authorities' involvement was established, that have provided the land and put the beneficiaries in possession. We studied the conditions in which families lived, the number of members, the potential for growth and development, the common values and the way they understand housing.

This way the design theme was established. The project was explained in simple and easy language, taking into account that most of the beneficiaries did not successfully complete primary school. The beneficiaries were encouraged to express their views and concerns, their fears and expectations, so that the project could be clarified.

Following the 2013 and 2014 summer schools, SIASPA students (School of Architecture Social Participatory Arhipera, a project of Arhipera Association and the Foundation for an Open Society), Arhipera volunteers and the community have designed and built in a participatory and communicative way. Three houses were built, having as visible result a real change in the life and perspectives of the community.

Bibliografie / Bibliography

CONKLIN, Jeff, *Dialogue Mapping: Building Shared Understanding of Wicked Problems* Chapter 1, Wiley, October 2005

NICULAE, Lorin Constantin Dr. Arh.: Proiectarea comunicativă_factor cheie al sustenabilității arhitecturii sociale, BUCUREȘTI, mai 2013

NICULAE, Lorin Constantin Dr. Arh.: Arhipera _ Arhitectura sociala participativa, teza de doctorat

www.cognexus.org

www.csun.edu/~vasishth/Rittel+Wicked_Problems.htm

domusweb.it/en/architecture/2011/04/21/previ-the-metabolist-utopia.html

architecturelab.net/previ-lima-peru-1968-45-years-conception

www.iqbalaalam.wordpress.com/2012/12/12/previ-experimental-housing-project-lima-peru-part-i

www.iqbalaalam.wordpress.com/2013/01/20/previ-experimental-housing-project-lima-peru-part-ii

www.iqbalaalam.wordpress.com/2013/02/03/previ-experimental-housing-project-lima-peru-part-iii

www.erikmowinckel.com/following/brakkablog/An-Introduction-to-PREVI-LIMA

www.architectuul.com/architecture/byker-wall

www.architectural-review.com/view/size-doesnt-matter-big-ideas-for-small-buildings/8661460.article

www.wochikochi.jp/english/topstory/2012/10/minnanoie.php

www.jp.f.go.jp/venezia-biennale/arc/e/13/02.html

www.japplusu.com/news/%E2%80%99Chome-all%E2%80%99D-rikuzentakata

www.domusweb.it/en/architecture/2013/06/17/rebuilding_communities.html

www.disegnodaily.com/magazine/toyo-ito-s-home-for-all-completes